

BAE BİLGİ NOTU

EYLÜL
2022

GÜNCEL VERİLER

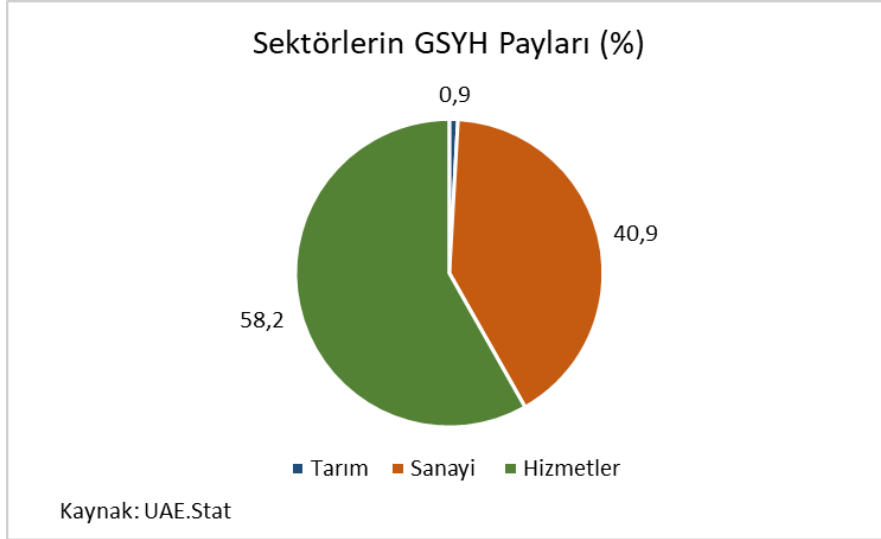
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	358,9	410,0	501,4
Büyüme	%	-6,1	2,3	4,2
Nüfus	Milyon Kişi	9,3	9,6	10,0
Kişi Başı Gelir	USD	38.661	42.884	50.349
Enflasyon	%	-2,1	0,2	3,7
İşsizlik Oranı	%	4,3	3	2,5
Cari Denge / GSYH	%	5,9	11,7	18,5
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-5,2	0,3	8,1
İhracat	Milyar USD	335	241	-
İthalat	Milyar USD	247	211	-

Kaynak: IMF KEG Nisan 22, Trademap, (2021 Ticaret verileri diğer ülke verilerinden oluşturulmuştur.) BAE İstatistik Ofisi

1. BAE EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1950'lerde petrol bulunana kadar çiftçilik, hurma yetiştiriciliği ve balıkçılığa dayanan BAE ekonomisi, bu dönemden sonra çoğunlukla petrol ve doğal gaz kaynaklı olmaya başlamıştır. Arap dünyasının büyük ekonomilerinden olan ülkede 5,9 trilyon metreküp doğalgaz rezervi, 97,8 milyar varil petrol rezervi bulunmaktadır. BAE, petrol rezervi bakımından dünyada 8. sırada yer almaktadır. OPEC+'ın tüm üye ülkeler için üretimi 2022 yılında günde 400 bin varilin üzerinde artırma kararı sonucunda, BAE petrol üretiminin %13 artarak günde 3 milyon varilin üzerine çıktığı tahmin edilmektedir.

Ülkede tarım yetersiz olduğundan ihtiyaçların büyük kısmı ithalat ile karşılanmakta ve sektör ekonominin yaklaşık %1'ini oluşturmaktadır. Dolayısıyla ülkenin tarım ihtiyacı karşılanamamaktadır. Gıda fiyatlarındaki artışı önlemek ve düzenli gıda arzını sağlayabilmek için BAE, Pakistan ve Sudan gibi ülkelerde tarım yatırımları gerçekleştirmektedir.

Sanayi sektörünü ise büyük ölçüde hidrokarbon oluşturmaktadır. BAE, petrol ve doğal gaz gelirlerine olan bağımlılığını azaltmak için ekonomisini çeşitlendirmeye çalışmakta ve bu doğrultuda birçok özel sektöre teşvik sağlamaktadır. İmalat sanayisi gelişen ülkede diğer alt sanayiler de büyümeye başlamıştır. Gıda, inşaat yapı ve malzemeleri, metaller, elektrik malzemeleri, mobilya, plastikler ve hazır giyim üretimi yapan orta ölçekli sanayi kuruluşları da sektörde pay sahibidir. Sanayi sektörü GSYH'nin %40,9'unu oluşturmaktadır. BAE'de emlak sektörü petrol ve ticaretten sonra gelen başlıca sektör konumundadır. Ayrıca ülkede hizmetler sektörü, havayolu-denizyolu ulaşım, telekomünikasyon ve turizm alanlarında da güçlü bir şekilde gelişmektedir. Hizmetler sektörü ekonominin %58,2'sini oluşturmaktadır.

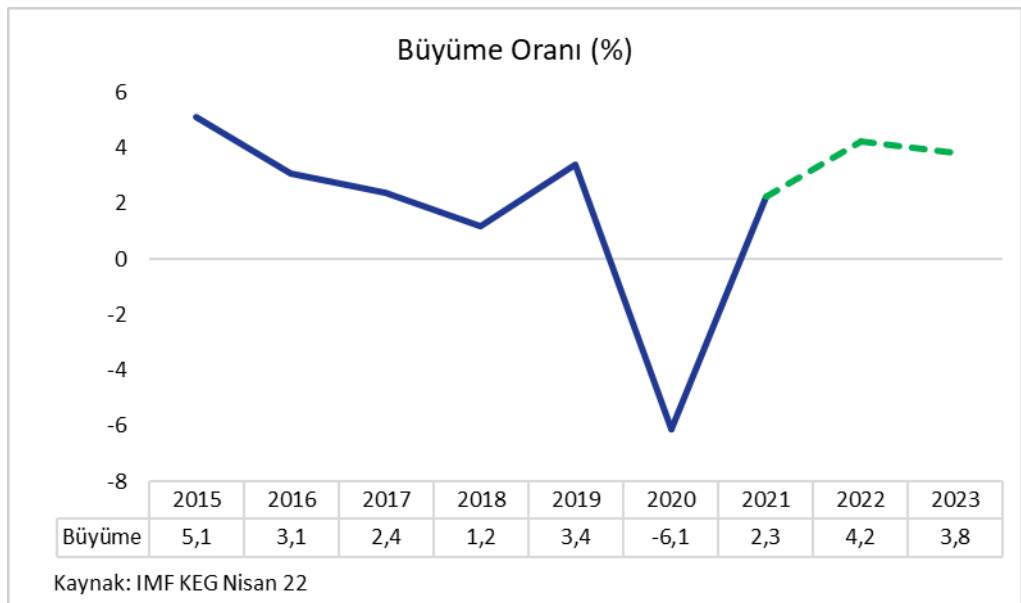
2-BÜYÜME

BAE, 2013-2015 yılları arasında ortalama %5 büyüme kaydetmiştir. 2014 yılında petrol fiyatlarının düşmesi ve petrol gelirlerinin azalması bu yıldan itibaren ülke ekonomisinin büyüme hızını yavaşlatmıştır. 2016 yılı sonrasında petrol dışı sektörlerin büyümesi ve petrol üretiminin artması, ülkeyi kötü senaryolara karşı koruyarak ülkenin %3 büyümesini sağlamıştır. Takip eden yıllarda büyüme hızı yavaşlayan ülke 2018 yılında %1,2 genişlemiştir.

2020 yılında ise, salgın sebebiyle ülke için yapılan harcamalar, ticaretin zayıflaması ve petrol fiyatlarının düşmesi, ekonomide derin ama geçici bir durgunluk yaşatmıştır. Petrol ve petrol dışı sektörün %6 civarında daralma yaşamasıyla BAE yıl genelinde %6,1 küçülmüştür. Ülkenin destekleyici makroekonomik politikalar uygulaması ve ertelenen EXPO 2020 ile ilgili turizm ve yerel faaliyetlerde toparlanma yaşanmasıyla desteklenen ekonomik toparlanma 2021 yılında ivme kazanmıştır. Petrol sektörü %3,2 büyürken ülke ekonomisi bu yılda %2,3 genişlemiştir.

2022 yılının ilk çeyreğinde, petrol üretiminin OPEC+ anlaşmalarına uygun olarak %13 büyüdüğü tahmin edilmektedir. Hidrokarbon dışı sektörün ise, küresel seyahatteki toparlanmanın etkisiyle %6,1 genişlediği tahmin edilmektedir. Böylece 2022'nin birinci çeyreğinde BAE ekonomisinin %8,2 büyüdüğü tahmin edilmektedir.

Petrol GSYH'nin, 2022 ve 2023 yılında Ukrayna savaşına ve salgın sonrası toparlanmaya bağlı olarak sırasıyla %8 ve %5 büyümesi beklenmektedir. Reel GSYH'nin ise, bahsedilen yıllarda %4,2 ve %3,8 büyümesi beklenmektedir. Ancak, daha yüksek petrol üretimi ve hükümetin 2031 yılına kadar imalat sektörünün büyüklüğünü katlama taahhüdü nedeniyle büyümenin daha güçlü olma olasılığı da beklenmektedir.

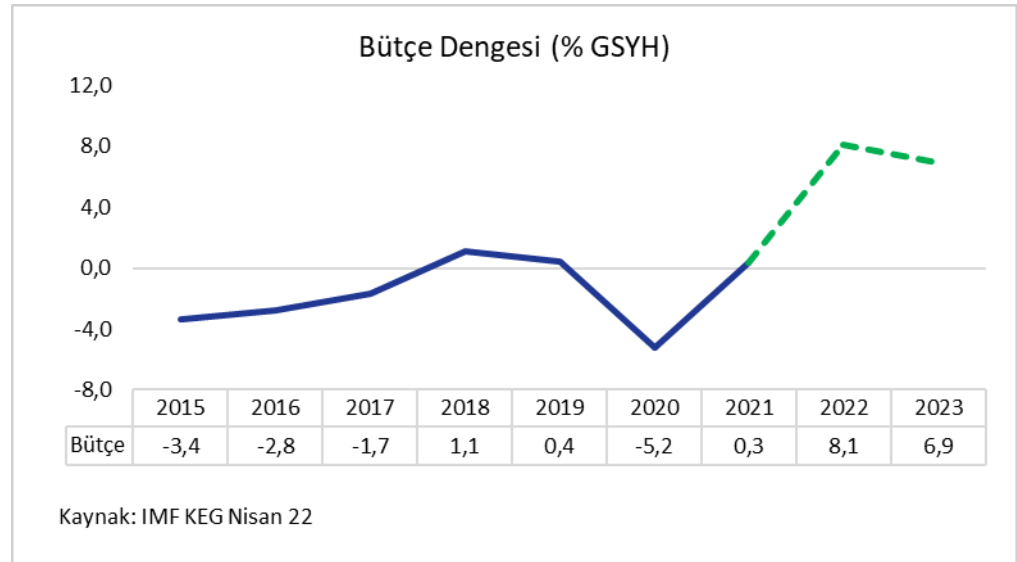
3. BÜTÇE DENGESİ

BAE'nin bütçe gelirleri petrol ve doğalgaz gelirleri ile doğrudan ilişkilidir. 2013 yılında %8,4 bütçe fazlası veren BAE, 2014 yılının ortalarında petrol fiyatlarının dalgalanmaya başlaması ve takip eden yılda gelirlerin düşmesiyle 2015-2017 yılları arasında ortalama olarak GSYH cinsinden %2-%3 civarında bütçe açığı vermiştir.

2018 yılında petrol dışı sektörün yaklaşık %1,3 büyümesi, petrol üretiminin %2,8 artması ve bu yılda %5 KDV uygulanmaya başlanmasıyla BAE kamu maliyesi %1,1 fazla vermiştir. 2020 yılında petrol gelirlerinin azalması, teşvike dayalı vergi ve harç indirimlerinin yansmasıyla bütçe GSYH cinsinden %5,2 açık vermiştir.

2021 yılında, salgın etkilerinin hafiflemesi ile küresel seyahatte toparlanma meydana gelmiştir. Dubai Expo'nun da bahsedilen yılın son çeyreğinde gerçekleşmesi turizm gelirlerini artırarak bütçenin üzerindeki yükü hafifletmiştir. BAE yıl sonunda GSYH cinsinden %0,3 fazla vermiştir.

Küresel petrol arz ve talebinde yaşanan şoklar, petrol fiyatlarındaki değişikliklere katkıda bulunmuş ve fiyat seviyesini yükseltmiştir. Böylece 2022 yılının ilk çeyreğinde gelirler de artmıştır. Yıl genelinde BAE bütçesinin GSYH cinsinden %8,1 fazla vermesi beklenmektedir.

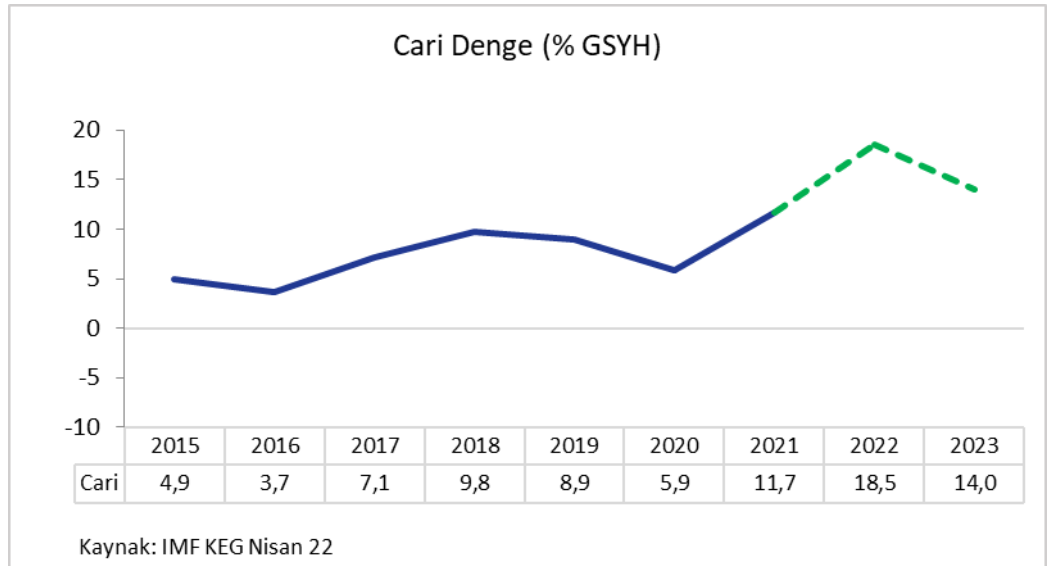

4. CARİ DENGESİ

Petrol ihracatıyla yakından ilişkili olan BAE cari dengesi, dış ticaret fazlasının da etkisiyle, genellikle fazla vermektedir. Ülke 2013 döneminde %18,7 ile son 7 yılın en yüksek GSYH cinsinden cari fazlasını vermiştir. 2014 yılından sonra ise petrol fiyatlarında yaşanan şokların artmasıyla ülkenin cari dengesi 2013'teki seviyesini bir daha yakalayamamıştır.

2017 yılında ihracat gelirlerinin artması ve ithalatın sabit kalması cari dengeyi iki katına çıkartarak %7,1 fazla vermesine neden olmuştur. Takip eden yıllarda sırasıyla %9,8 ve %8,9 olarak gerçekleşen cari fazla 2020 yılında OPEC+ anlaşması kapsamında düşen petrol fiyatları ve azalan petrol üretimine yanıt olarak %5,9'a gerilemiştir. 2021 yılında ise, BAE cari fazlası hızla toparlanarak salgın öncesi seviyeleri geçmiş ve %18,5 olmuştur.

5. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yönleri:

- BAE, Körfez'deki en liberal ticaret yatırım rejimlerinden birine sahiptir ve hem bölgeden hem de bölge dışından güçlü sermaye akışları çekmektedir.
- Çoğu körfez arap ülkesinde olduğu gibi, ekonomide çok sayıda vasıflı ve vasıfsız gurbetçi işçi vardır.
- Ülke, petrol üretimi yanı sıra ekonomisini aşamalı olarak çeşitlendirmektedir.

Zayıf Yönleri:

- Ülkenin para birimi dolara sabitlenmiştir. Bu da ülkeye para politikası üzerinde minimum kontrol sağlar ve enflasyonist baskıyla başa çıkma olasılığını azalmaktadır
- Başka kaynakların oluşması ve petrol fiyatlarının düşük seyretmesi önümüzdeki yıllarda gelir artışına daha az katkıda bulunacağı anlamına gelecektir.

Fırsatlar:

- Turizm, finansal hizmetler ve ileri teknoloji endüstrilerine yönelik ekonomik çeşitlendirme, değişken petrol fiyatlarına karşı daha fazla koruma sağlayabilir.
- Daha avantajlı vize düzenlemeleri, BAE'ni vasıflı gurbetçiler için kalıcı bir hale getirmeye yardımcı olabilir.

Tehditler:

- İran ile gerginliğin yaşanması, KİK genelinde yatırımcılara olumsuz algı vererek BAE ekonomisini olumsuz etkileyebilir.
- 'Husi' isyancı grubunun daha sık ve zarar verici saldırıları ülkenin itibarını zedeleyebilir ve yatırımları caydırabilir.

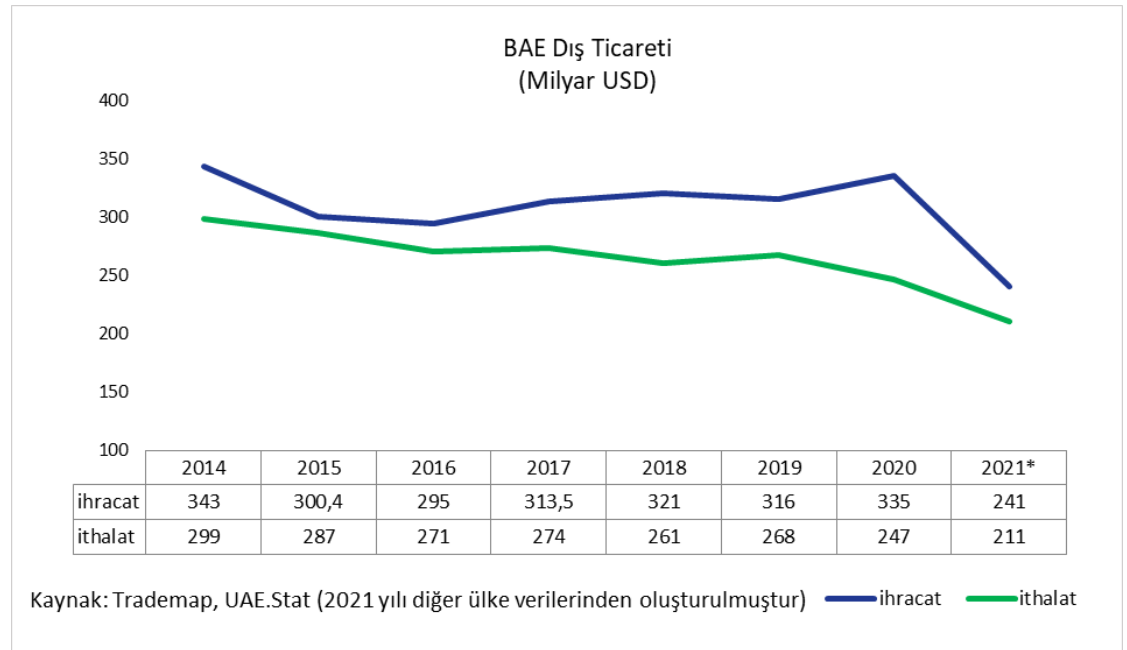

6. DIŞ TİCARET

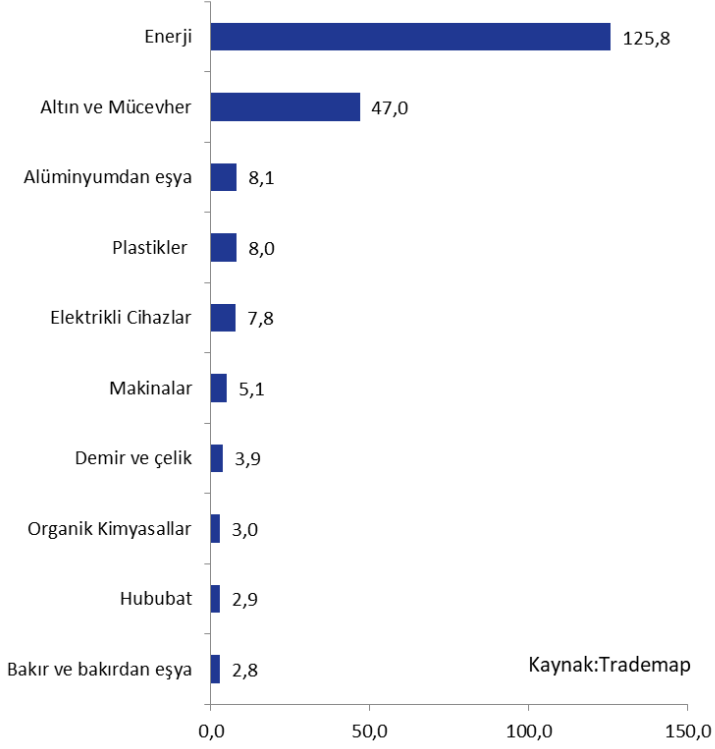
BAE dış ticareti genellikle fazla vermektedir. İhracat gelirleri 2014-2015 yılında sırasıyla 343 ve 300 milyar USD olarak gerçekleştikten sonra 2016 yılında 295 milyar USD'ye gerilemiştir. Takip eden yıllarda 300 milyar USD seviyesi üzerinde gerçekleşen ihracat 2020 yılında 335 milyar USD'ye yükselerek, 2015 yılından itibaren en yüksek seviyeye ulaşmıştır.

İthalat ise, 2013-2019 yılları arasında ortalama 279 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020'de ise bir önceki yıla göre %8 daralan ithalat 247 milyar USD'ye gerilemiştir. Böylece, bahsedilen yılda dış ticaret hacmi 582 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Diğer ülke verilerinden oluşturulan 2021 ticaretinde ise, ihracat 241 milyar USD, ithalat 211 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

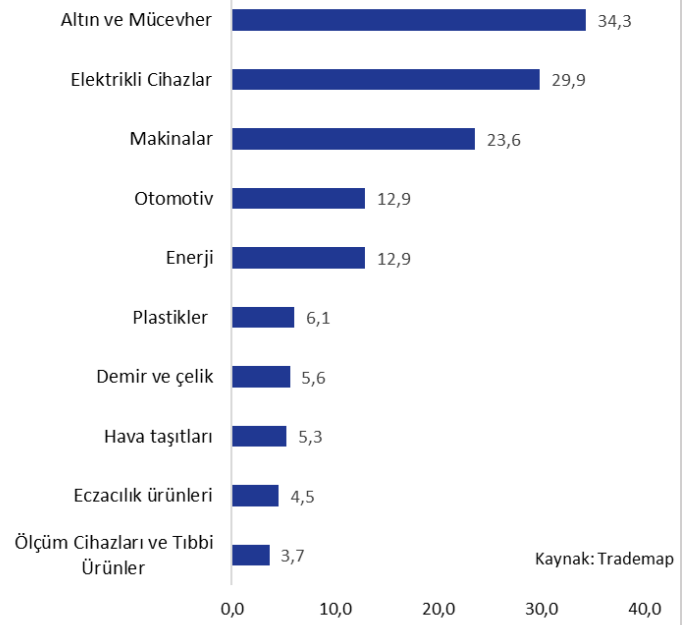
Aynı şekilde, diğer ülke verilerinden derlenen ürün bazında ticarete, 2021 yılına göre ülke ihracatının %52'sini enerji sektörü oluşturmaktadır. Bu sektörü %20 ile altın-mücevher takip etmektedir. İthalat tarafından ise, altın-mücevher %16'yi, elektrikli cihazlar %14'ü ve makinalar %11'i oluşturmaktadır.

BAE'nin İhracatı
(2021, Milyar USD)

BAE'nin İthalatı
(2021, Milyar USD)

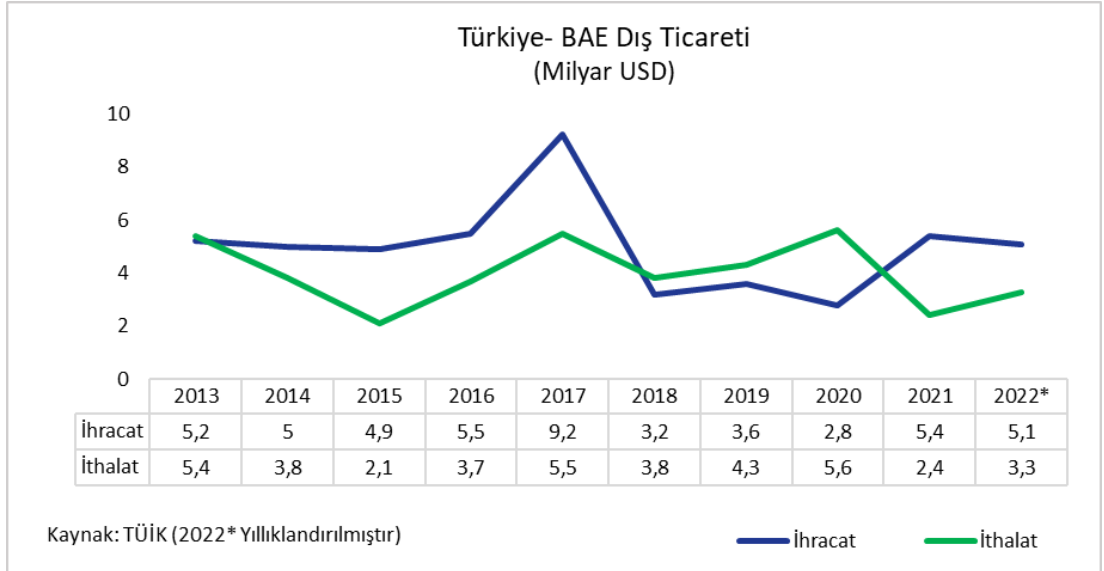
7. TÜRKİYE İLE DİŞ TİCARETİ

Türkiye, BAE ile olan dış ticaretinde 2014-2017 yılları arasında net ihracatçı konumundayken 2018-2020 yıllarında net ithalatçı olmuştur.

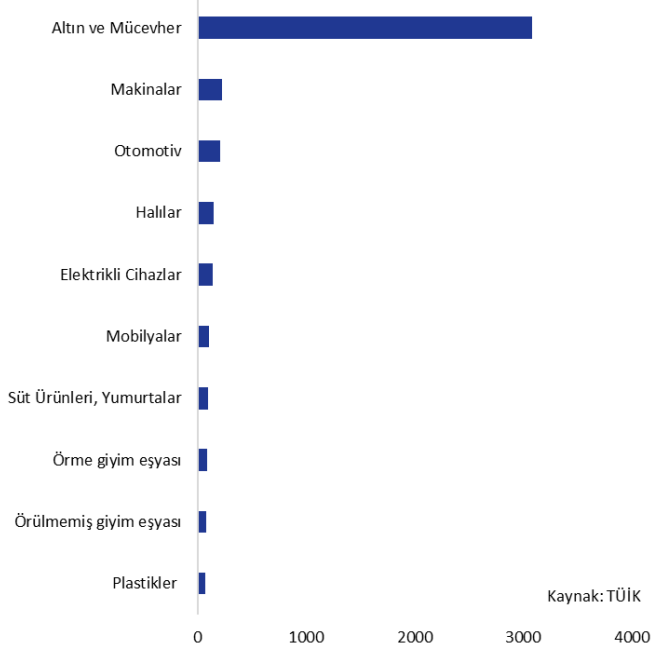
2013 yılında 10,6 milyar USD olan dış ticaret hacmi 2017 yılında 14,7 milyar USD ile rekor kırmıştır. 2018 yılında ihracatın %65 ithalatın %31 azalmasından dolayı dış ticaret hacmi 7 milyar USD seviyesine gerilemiştir. 2020 yılında ise ihracatın 2,8 milyar USD'ye gerilemesi ithalatın ise 5,6 milyar USD'ye yükselmesiyle 2,8 milyar USD dış ticaret açığı verilmiştir. 2021 yılında ihracat %93 artarak 5,4 milyar USD'ye yükselmiş böylece son yılların en yüksek ihracat miktarına ulaşmıştır. Aynı yılda ithalat, bir önceki yıla göre %57 daralarak 2,4 milyar USD'ye gerilemiştir. Dış ticaret hacminin 7,8 milyar USD olduğu yılda, Türkiye BAE'ye karşı 3 milyar USD dış ticaret fazlası vermiştir.

2022 yılının ilk 7 ayında ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %13 daralarak 2,3 milyar USD'ye düşmüş, ithalat ise aynı dönemde %57 artarak 2,3 milyar USD'ye yükselmiştir.

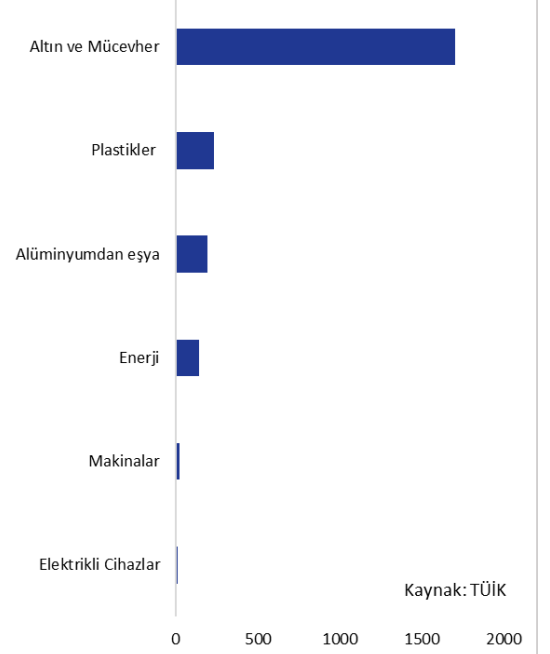
2021 verilerine göre, ihracatta altın ve mücevher, makineler, otomotiv ve halılar öne çıkmaktadır. Bu sektörler ülkeye olan ihracatın %70'ini oluşturmaktadır. İthalatta ise, altın ve mücevher %72'yi oluşturmaktadır.

Türkiye'nin BAE'ye İhracatı
(2021, Milyon USD, ÖTS)

Türkiye'nin BAE'den İthalatı
(2021, Milyon USD, ÖTS)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr